

Fortiden, som ligger deri, forekommer mig at være meget lille, og, naar han tillige til Slutningen anførte, at, naar man tog hans Forslag, saa havde vi dog, ifølge Ministeriets Erklæring, Udset til at faae Loven igjennem, saa har jeg ikke hørt det Mindste fra den høitærede Minister, der er gaaet ud paa, at man ikke vilde kunne faae Loven igjennem, dersom vi vedtog den efter Majoritetens Forslag. Jeg har ikke hørt det mindste Ord fra Ministeriet, der er gaaet ud paa, at Regjeringen vilde modsætte sig Loven, dersom den her blev antaget, saa jeg troer heller ikke, at denne Grund skal bevæge nogen Rigsdagsmand, der ellers ikke ønsker at stemme for den ærede Rigsdagsmands Ændringsforslag, til at gjøre det; thi jeg troer ligesaa vist, at Majoritetens Forslag, om det vedtages, vil blive Lov, som hans Ændringsforslag. Med Hensyn til det almindelige Spørgsmaal, skal jeg væsentligt henholde mig til, hvad den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgkreds (Valentin) har yttret, og ikke videre indlade mig derpaa.

Indenrigsministeren: Jeg skal kun tillade mig et Par Bemærkninger i Anledning af den sidste ærede Taler's Ytringer om mit Foredrag. Han antog, at det aldrig vilde kunne skee, at Sagerne gik saaledes frem og tilbage, som jeg har yttret; jeg vil imidlertid henlede hans Opmærksomhed paa den ærede Ordførers Udtalelser, hvorefter denne selv har meent, at man maatte sikke sig en tredie Skriftruxel, thi Dyrigheden kunde yttre sig tilbageholdende to Gange; det forekommer mig, at deri ligger den Forudsætning, at saadanne forskellige Skriftruxlinger ere at vente. Dernæst har han meent, at min Hovedgrund mod Forslaget bortfaldt, fordi Loven kun kom til Anvendelse for dem, som forlangte det. Efter hvad han selv har udtalt om Stemningen i Landet, og navnlig mod Embedsmændene, med Hensyn til disse Anliggender, saa troer jeg dog ikke, at han kan sige, at mine Indvendinger have meget Lidet at betyde formedels Indskrænkningen af Loven til de Tilfælde, hvor Parterne forlange den anvendt; dette Forlangende vil, efter min Overbeviisning, blive en staaende Clausul i Ansøgninger og Klager.

Dernæst bemærkede den ærede Rigsdagsmand, at jeg havde yttret, at der var ingen Betænkelse ved Lovforslaget fra Dyrighedsmagtens Side; denne Ytring strækker sig meget for vidt. Jeg har gjentaget de Hovedindvendinger, som den ærede Justitsminister under Sagens første Behandling fremsatte med Hensyn til Erklæringernes Paalidelighed, og jeg har ingenlunde for mit Vedkommende desavoueret disse Indvendinger. Jeg har ivertimod erklæret mig for, at denne Modgrund havde sin Betydning, men at jeg troede, at den anden Grund, den praktiske Ulempe for Parterne selv, maaskee var den overveiende, og jeg har derfor sagt, at det Arbejde, som der kunde paaføres Dyrigheden, burde ikke, efter min Mening, være et afgjørende Moment (Hør!). Det har jeg sagt, og det er virkelig min Mening; men jeg troer, at fra Dyrighedsmagtens Standpunkt have de øvrige Indvendinger, der ere fremsatte, navnlig af Justitsministeren, deres Betydning. Naar den ærede Rigsdagsmand har yttret, at, naar Ministeriet modsætter sig Fleertallets Lov, saa vilde det ogsaa i det Hele bifalde, at Embedsmændene ikke opfylde en Lov, som den af Mindretallet foreslaaede, under det Paaskud, at det var upassende eller betænkeligt at meddele Erklæringerne, saa troer jeg, at den ærede Taler slet ikke er berettiget til at yttre sig saaledes. Bliver det Lov, at det skal være en almindelig Regel, at Erklæringerne skulle meddeles, og at dette kun undtagelsesviis skal nægtes, hvor det er upassende eller betænkeligt, saa vil Ministeriet ikke tilstede Undtagelsen anvendt i andre Tilfælde, end hvor det virkelig anseer det for upassende eller betænkeligt. Endelig sluttede den ærede Rigsdagsmand med, at det var ligesaa vist, at en Lov vilde blive sanctioneret efter Fleertallets Forslag som efter Mindretallets; det tvivler jeg meget paa. Jeg kan ikke og vil ikke, navnlig da Justitsministeren, hvem Sagen nærmest vedkommer, er syg, og jeg ei har kunnet conferere med ham, yttre nogen bestemt Mening angaaende, i hvilken Grad man maatte finde Betænkelse ved denne Lovs Tilraadelse, hvis den gik igjennem. Endmindre har jeg, efter denne Lovs Beskaffenhed, havt Anledning til at conferere med de øvrige Ministre herom. Jeg troer i det Hele